

**KLINIKA
LÉČEBNÉ
REHABILITACE**

OD PRVNÍ HLÁSKY K PRVNÍMU SLOVU

Vážení rodiče,

vývoj dítěte je komplexní proces, v průběhu kterého dítě získává celou řadu zkušeností a dovedností. Tento proces je ovlivněn faktory genetickými, ale důležitou roli sehrávají i faktory prostředí. V průběhu vývoje dítě získává řadu vjemů prostřednictvím svých smyslů, učí se novým pohybovým dovednostem, rozvíjí myšlení i vnímání, projevuje se emocionálně a buduje sociální vazby. V neposlední řadě rozvíjí schopnost komunikovat a mluvit. Všechny tyto vývojové aspekty a složky jsou v úzké vzájemné vazbě, velmi silně se navzájem ovlivňují. Například dovednosti pohybové ovlivňují nejen myšlení a vnímání dítěte, ale rovněž přispívají k vytváření sociálních vazeb i k rozvoji komunikace. Brožura, kterou držíte v rukou, přehlednou formou shrnuje hlavní dovednosti dítěte v průběhu prvního roku života a zároveň nabízí užitečné rady jak si s dítětem hrát, jak podpořit jeho celkový vývoj s důrazem na rozvoj komunikačních dovedností. Vývoj dítěte je v mnoha ohledech variabilní, a proto dovednosti uvedené v jednotlivých trimenonech (období tří měsíců) může některé dítě získávat dříve, jiné později. Berte proto toto členění jako orientační a máte-li obavy, že vývoj vašeho dítěte neprobíhá adekvátně, neváhejte se poradit se svým pediatrem. Přejeme vám hodně radosti z dovedností a úspěchů vašeho dítěte.

Za kolektiv autorů

MUDr. Irina Chmelová, Ph.D, MBA
přednostka Kliniky léčebné rehabilitace FNO

1. - 3. MĚSÍC

CO BY MĚLO VAŠE DÍTĚ UMĚT?

- Otáčí hlavu k prsu nebo k láhvi, pokud je hladové.
- Dobře saje, polyká a dýchá během kojení nebo krmení z láhve. Mléko mu nevytéká koutky z pusy ven. Jazyček se pohybuje během sání dopředu a dozadu. Během příjmu stravy je klidné a s ochotou ji přijímá. Dostatečně přibývá na váze.
- Pokud se nad dítě nakloníte, snaží se udržet zrak na vašem obličejí a sledovat vás očima. Udrží zrakový kontakt na barevné hračce (nejlépe v černobílé nebo červenožluté kombinaci).
- Začíná odpovídat úsměvem na váš úsměv.
- Zpozorní nebo se zlekne a rozpláče, když slyší hlasitý zvuk.
- Pláče rozdílně pokud má hlad nebo pokud je unavené. Při pláči vydává zvuky podobné samohláskám „A“a„E“.
- Zklidní se a zpozorní, když slyší hlas maminky nebo tatínka.
- Když má radost hýbe ručičkami a nožičkami.
- V lehu na zádech drží hlavičku převážně rovně ve středu. Spojuje ruce k sobě, dává je do pusy a zvedá dolní končetiny nad podložku.
- V lehu na zádech dokáže otočit hlavičku na obě strany tak, aby celé ouško leželo na podložce. Nemá oblíbenou stranu.
- V lehu na břiše se opírá o lokty, které jsou předsunuté vpřed před ramena a drží hlavičku symetricky ve středu. Otočí hlavičku z jedné strany na druhou a zpět.

Sleduje zrakem barevnou hračku.

V lehu na zádech udrží hlavičku rovně ve středu a snaží se dávat ruce do pusy.

V lehu na břiše se opírá o lokty a drží hlavičku. Pokud mu v této pozici ukážete hračku, bude ji sledovat zrakem.

JAK SI S DÍTĚTEM HRÁT?

- Dotýkejte se děťátka a hladte ho. Využijte například chvíle po koupání než ho oblečete. Jemně mu hladte tělíčko, nožky, ručičky i obličej. Můžete si jej také v teplém prostředí položit nahé na Váš hrudník a hladit ho.
- Jemně kolíbejte dítě v kolébce nebo kočárku a chovejte jej na rukou. Stimulujete tím rovnovážné ústrojí a dozrávání mozku.
- Vytvořte mu rytmus dne, snažte se dítě koupat ve stejnou denní dobu, zpívejte mu před spaním stejnou melodii, stejným způsobem tvořte svoje rodinné rituály.
- Když uslyšíte, že dítě vydává zvuky podobné „O“, „A“, „E“, napodobujte je po něm a snažte se o dialog.
- Pouštějte dítěti slabě hudbu v pokoji, kde přebývá. Budte pozorní na reakce dítěte, nervový systém je velmi citlivý a nedozrálý, mnoho stimulů může způsobit, že dítě začne plakat nebo se zlobit.
- Připravte hračku v v černobílé nebo červenozlute kombinaci. Ukazujte ji dítěte a povzbuzujte ho, aby se na ni zadívalo (mluvením, zpíváním či pohybováním hračkou).
- Nakreslete černobílé obrázky zvířat a pověste je nad postýlku tak, aby je dítě mohlo pozorovat.
- Vystříhňte z kartonu kolo a černým fixem na něj namalujte oči, nos a usmívající se pusy. Když si s dítětem hrajete ukazujte mu tento nakreslený obličej. Můžete ho také upevnit nad postýlku.
- Navlékněte si na ruku barevnou ponožku nebo rukavičku. Hýbejte s ní a mluďte na dítě, aby koncentrovalo svoji pozornost na hračce a mohlo se jí zkusit dotýkat ručkama.
- Učte dítě reakci na zvuk. Vezměte chrastítka nebo zvukovou hračku. Zatřeste s ní na jedné straně a pak na druhé straně. Děťátko by se mělo otáčet za zvukem.

Dotýkejte se děťátka, hladte ho a nakloňte se nad něj, aby se snažilo udržet krátkodobě zrak na vašem obličej.

- Nenoste dítě stále na rukou. Rozložte mu na zem deku, dávejte ho na záda, na boky a na břicho a povzbuzujte ho v pohybu.
- Jestliže dítě nemá rádo pozici na břicho můžete mu tuto pozici ulehčit. Podložte mu pod hrudní kost malý váleček smotaný z ručniku. To umožní dítěti na delší dobu udržet vzpřímeně hlavu a ruce vysunuté vpředu před rameny. Ukazujte mu v této pozici barevné hračky, mluďte na něj, zpívejte mu, povzbuzujte ho, aby tak vydrželo delší dobu.
- Abyste aktivovali ruce dítěte, učte ho úchopu. Vkládejte mu dobře uchopitelnou hračku do ručiček. Pokud mu vypadne z ručky, opětovně mu ji tam dávejte. Učíte ho tak otvírat i zavírat dlaně.
- Mluďte na děťátko, různě intonujte a zkoušejte intonovat samohlásky: „A“, „O“, „U“. Jednou to zkuste vysokým hlasem a zpěvně, potom zkuste snížit hlas a vyslovujte je krátce.
- Pokaždé, když budete zvedat hračku do výšky, říkejte „ÚÚÚ“.

4. - 6. MĚSÍC

CO BY MĚLO VAŠE DÍTĚ UMĚT?

- V lehu na zádech se hodně baví vlastníma rukama a nohama. Bere si do rukou hračku, kterou pozoruje, předává si ji z ruky do ruky a vkládá ji do úst, dolní končetiny jsou při tom zvednuté nad podložku. Má rádo chrastítka a zvukové hračky. Dokáže uchopit hračku celou dlaní.
- Natáčí se na boky a tam si hraje.
- V lehu na břicho se opírá o natažené paže a drží hlavičku. Pokud mu v této pozici ukážete hračku, bude ji sledovat zrakem. Šahá na hračku, která leží před ním na podložce. Nepreferuje žádnou ruku.
- V leže na břicho začíná dělat pohyby připomínající plavání. Nožičky a ručičky drží zvednuté nad podložkou a nedotýká se jí.
- Přetáčí se ze zad na břicho přes obě strany.
- Začíná se hlasitě smát.
- Začíná přijímat mixovanou stravu ze lžičky. Ochotně zvládne několik lžiček 1 x denně před kojením nebo krmením z láhve.

JAK SI S DÍTĚTEM HRÁT?

- Je důležité hrát si opatrně. Nervový systém dozrává postupně, při nadměrném množství podnětů (např. hodně hraček kolem dítěte, hodně zvuků v jeho okolí atd.) může být děťátko neklidné i plakat.
- Když leží dítě na břichu, lehněte si před něj obdobně a zaujměte ho barevnou hračkou, se kterou pohybujte doleva a doprava.
- Nabízejte dítěti hračky různých struktur, barev a povrchů, aby se mohlo dotýkat tvrdých, měkkých, gelových, plyšových a jiných hraček.
- Pokud si v tomto období vaše dítě vkládá ručič-

Imituje zvuky a výrazy obličej.

- Když si s ním hrajete, odpovídá vám bohatším repertoárem hlásek a piští. Měli by jste slyšet hlásky podobné „P“, „B“, nebo „V“, „F“.
- Dítě žvatlá, řetězí slabiky: „BABABA“, „BLABLABLA“, „MAMAMA“. Opakuje to, co samo řeklo. Žvatláním si cvičí svaly spojené s rozvojem řeči.
- Pokud slyší hlasitý nebo zajímavý zvuk, otáčí hlavu směrem odkud vychází a hledá jeho zdroj.
- Imituje zvuky a výrazy obličej.

- ky do pusinky, nevytahujte mu je. Tímto způsobem poznává okolní svět i svoje tělo.
- Na barevné ponožky přišijte rolničku a oblečte je dítěti. Zaujaté dítě se bude snažit se jí dotknout.
- Reagujte na hlasové projevy vašeho dítěte. Neignorujte je. Ukazujte dítěti různé legrační grimasy, nafoukněte tváře, vyfukujte vzduch, prskajte, smějte se, zpívejte.
- Bavte se na způsob ozvěny a opakujte zvuky vydané děťátkem. To ho bude motivovat k větší aktivitě v dialogu a po nějakém čase je začne

také ono po vás opakovat. Užívejte hlásky a ře-
tězce slabik.

- Popisujte mu co všechno s ním děláte („JDEME
NA PROCHÁZKU“, „MUSÍME SE OBLÉCT“ atd.).
Při opakujičích se denních činnostech užívejte
ke komentování jednoduché onomatopoické
zvuky: pokud něco spadne řekněte „BUM“, při
jídle řekněte „HAM, HAM“ atd.
- Hrajte si jako v divadle. Navlečte si na ruce ruka-
vičky nebo barevné ponožky a vydávejte zvuky
jako vydává vaše děťátko např: „A“, „E“, „HAHA“,
„PA“, „BA“.
- Prohlížejte si s dítětem knížky s velkými výraz-
nými ilustracemi. Cvičíte tak jeho koncentraci
pozornosti.
- Využívejte pro hru dětské hříčky- spojení slova

7. - 9. MĚSÍC

CO BY MĚLO VAŠE DÍTĚ UMĚT?

- Přijímá denně 1-2 příkrmy ze lžičky, zpracovává
drobné kousky ve stravě. Při krmení lžičkou umí
stáhnout pokrm ze lžičky horním rtem, neplazí
při tom jazyk a nevysunuje jazykem jídlo z pusy
ven. Snaží se sám uchopit kukuřičnou křupku
a vložit si ji do úst. Zvládá ve stravě větší měkké
kousky.
- Jeho mimika je stále bohatší. Poznáte, kdy je ve-
selé, smutné, vystrašené a kdy má zlost. Rozumí
také vašemu vyjádření emocí.
- Nevolá vás již pouze pláčem, ale také žvatláním.
- Reaguje, pokud ho zavoláte jménem.
- Přestane plakat, když mu známá osoba začne
zpívat nebo ho zabaví svým hlasem.
- Pokud tiše zaklepete nebo zaškrábáte po
podlaze prsty, dítě otáčí hlavu na stranu a dolů
ve směru, odkud zvuk vychází.

**Prohlížejte si s dítětem knížky s velkými
výraznými ilustracemi.**

s pohybem ruček a prstů.

- Během přebalování a oblékání dítěte, se ho do-
týkejte a říkejte krátké básničky.

Rozumí hře „KUKU“ nebo „BAF“.

- Hledá předmět, který mu zmizí ze zorného
pole. Dívá se dolů za padajícím předmětem. Po-
kud schováte hračku do papírové krabičky, umí
ji samo vytáhnout.
- Rozumí hře „KUKU“ nebo „BAF“.

- Začíná využívat pohybů rukama ke komunikaci.
Zkouší dělat gesto „PAPA“. Ukazuje prstem. Nej-
častěji na věci, které chce podat.
- Pozoruje dospělé osoby i činnosti, které dělají.
Udrží s vámi společně pozornost a se zá-
jmem se dívá na věci a děje, které mu ukazujete.
- V leže na zádech si vkládá chodidla do pusy.
- V leže na břiše se otáčí se kolem své osy (pivo-
tuje).

JAK SI S DÍTĚTEM HRÁT?

- Dítě by již mělo přijímat stravu v sedu. Ukazujte
mu, jak držet láhev a lžičku. Dovolte mu, aby se
zkoušelo samo najíst.
- Rozsypte před dítě kukuřičné křupky. Podávejte
mu je a ukazujte mu předávání křupky z ruky
do ruky.
- Čtete dítěti knížky s krátkými básničkami.
- Často pokládejte dítě na podložku (nejlépe
na koberec, aby mu to neklouzalo), aby mělo
dostatek prostoru. Při vaší společné hře na zemi
mu dávejte hračky dál, aby se za nimi muselo
přemístit.
- Položte zajímavou hračku do prostoru v takové
vzdálenosti, aby si ji dítě mohlo k sobě přitáhnout.
- Prohlížejte si společně knížky, obrázky, hračky
a různé předměty.
- Pokud vám telefonuje někdo blízký (tatínek,
maminka, babička, teta), přiložte miminku slu-
chátko k uchu. Možná se pokusí „hovořit“.
- Bavte se hrou „BAF“ nebo „KUKU“. Položte dítěti
přes obličej tenkou látku. Dítě ji bude zkoušet
rukama stáhnout. Totéž mu ukazujte na sobě
a doprovázejte tuto hru slovy „BAF“ nebo „KUKU“.
- Zpívejte mu nebo mu pouštějte písničky. Nej-
lépe takové, kde se opakuje samohláska nebo
slabika např, „KALAMAJKA MIK, MIK, MIK...“

- Snaží se přitáhnout si k sobě hračku, ke které by
se jinak muselo dostat.
- Může se plazit po břiše jako voják za hračkou,
která je od něj daleko
- Začíná se zvedat z břicha do pozice na čtyřech
a pohupovat se dopředu a vzad.
- Pokouší se ležet po čtyřech a posazovat se.
- Používá pinzetový úchop, chytá drobné před-
měty, používá palec a ukazováček.

- Při společné hře hladte dítě v rytmu a vykládej-
te mu při tom krátké rytmické básničky.
- Když se díváte na zvířátka nebo na jejich ob-
rázky používejte citoslovce: „ MŇAU»,HAF»,MÉ-
É»,BÉÉ“ atd.
- Pokud jste naproti dítěti vyfukujte na něj vzduch
při vyslovování slabik: „BA, PA, MA, TA, DA, FA, BY,
PY, MY, TY, DY, FY“. Tehdy dítě ucítí sílu výdechu.
- Opatrně se s dítětem přetahujte o ponožky,
plínku atd, tak, aby dítě drželo jeden konec
samo. U této hry můžete využít např. slabiku
„OJ“.
- Zabavte dítě papírovými krabičkami a ukazujte
mu, jak je možné je otvírat a manipulovat s nimi.
- Posadte se s dítětem na podlahu a vyhazujte
do výšky lehký šátek. Ukazujte dítěti jak ho chy-
tit a podporujte ho, aby vás napodobovalo.
- Rozsypte kostkový cukr nebo křupky a uka-
zujte dítěti, jak je zvednout pomocí palce
a ukazováčku (pinzetový úchop). Můžete také
utrhnout květ a ukazovat mu, jak trhat okvětní
lístky.
- Pokud se vaše dítě již intenzivně samo hýbe,
přizpůsobte mu prostředí pro bezpečné lezení
po čtyřech. Můžete mu dávat malé překážky,
které musí překonat při lezení za hračkou.

Rozvíjejte hudební cit u dítěte. Bubnujte do rytmu.

- Rozvíjejte hudební cit u dítěte. Poslouchajte společně nahrávky, zpívejte, tleskejte nebo bubnujte do rytmu lehkým předmětem do krabice.
- Nechte dítě pozorovat co dělají vaše ruce např. při otáčení listů v knížce, utírání hadříkem, zavírání krabice atd. Na základě těchto zkušeností to bude později zkoušet vykonat samo.
- Pokud dítě samo neukazuje na věci prstem, ukažte mu to sami a komentujte to slovy např. „TO JE MŇAU“, „TO JE MÁMA“, „TO JE HAF“ atd.
- Při společné hře dejte před dítě krabici od bot a vhodte do ní lehký míček nebo jinou hračku. Pak ji vytáhněte a následně podporujte dítě, aby to po vás opakovalo.
- Podávejte mu (pod kontrolou) drobné předměty tak, aby si procvičovalo pinzetový úchop palcem a ukazováčkem.
- V letním období můžete k zábavě využít květy. Utrhněte ho a ukažte dítěti jakým způsobem se odtrhují okvětní lístky. Následně je vkládejte po jednom do průhledné krabice a při každém pohybu říkejte některou slabiku z repertoáru dítěte např. „BA“, „MA“, „PA“ atd.

„TO JE HAF“

10. - 12. MĚSÍC

CO BY MĚLO VAŠE DÍTĚ UMĚT?

- Začíná samo jíst rukama. Je schopno samo vlastníma rukama sníst nakrájené kousky chleba bez kůrky. V jídelní židličce zkusí samostatně jíst lžičkou kouskovitou stravu. Vzrůstá variabilita jídel.
- Je schopno přijmout z plastového kelímku hustou tekutinu (např. naředěnou přesnídávku). Snaží se pít z otevřeného hrnečku (neužívá pítek s násoskou).
- Leze po čtyřech a samostatně sedí.
- Stojí u opory a obchází kolem nábytku.
- Pokud se táta nebo babička zeptá „KDE JE MÁMA?“, tak dítě hledá maminku zrakem a otáčí se. Podobně reaguje pokud na něj zavoláte jeho jménem.
- Stále více ochotně reaguje na hru s prsty a rukama např. „VAŘILA MYŠIČKA“, „POŠLI PUSU“, „PAPA“, „TAK, TAK VŠELIJAK“, „TÁK JE VELIKÝ“ atd.
- Dítě lokalizuje tichý zvuk přicházející zespodu, otáčí hlavu přímo ve směru zdroje zvuku.
- Rozumí, když se řekne „NE“, „NEMŮŽEŠ“, „NESMÍŠ“.
- Dívá se nebo si hraje s hračkami a předměty kolem něj, pozoruje vše, co se kolem něj děje.
- Dělá „PAPA“, „PACI, PACI“ pokouší se plácnout druhé osobě do dlaně při přivítání nebo při rozloučení.
- Otáčí pevné stránky v knížce (leporelo).
- Opakuje pohyby dospělé osoby (jedení, česání, atd.).
- Umí vyjmout předmět z krabice a zavřít ji.
- Pokouší se stát bez opory a udělat první krok.
- Rozumí úkolu podpořeným gestem, např. když natahujete své ruce k dítěti a říkáte: „POJĎ K MAMINCE“.
- Rozumí některým jménům nebo názvům činností, např. „MÁMA“, „TÁTA“, „HAM“, „HOPLÁ“.
- Pokud zaujmete dítě gestem a smíchem, může vám podat hračku, o kterou prosíte.
- Opakuje slabiky, ale také vás může zaskočit prvními slovy.

„POŠLI PUSU“

„TAK JSEM VELIKÁ“

„PACI, PACI“

JAK SI S DÍTĚTEM HRÁT?

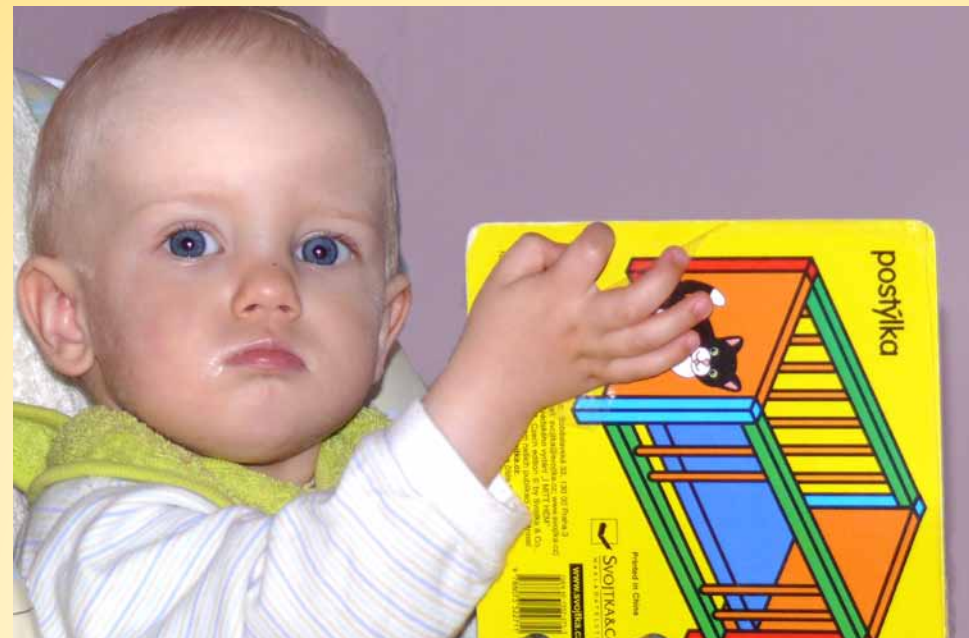
- Toto období je velmi významné pro další rozvoj řeči. Dítě opakuje mnoho slabik a čím častěji je opakuje, tím je to lépe. Aby zvládl jazyk, musí jít cestou od opakování, přes porozumění až po nezávislé pojmenování. Nejprve bude opakovat pro vás. Když se mu něco podaří zopakovat a vy ho radostně podpoříte: „ANO, ŘEKL JSI MÁMA A JÁ UŽ JDU“, tak to dítěti usnadní přiřadit slovo k jeho významu a zlepší schopnost porozumění jazyka. Až porozumí, pak bude teprve říkat první slova s významem.
- K lepšímu poznávání světa je důležité se zašpinit. Dovolte dítěti zkusit se samo najíst, dotýkat se věcí s různými povrchy a strukturou. Zajistěte domov a okolní prostředí tak, aby dítě mohlo bezpečně vše prozkoumávat lezením po čtyřech.
- Při společné hře si vyberte několik hraček a mluvejte na dítě „PODEJ MI MEDVÍDKA“, „PODEJ MI BALÓN“ atd. Nejprve podávejte hračky za dítě a časem ho podporujte, aby vás následovalo. Tímto způsobem se dítě bude učit rozumět úkolu.
- Trénujte s dítětem práci ručiček a prstíků tím, že mu dáte 2 papírové nebo plastové kelímky a povzbuzujte ho, aby zkoušelo přesypávat křupky nebo malé lehké kuličky z jednoho kelímku do druhého.
- Položte před dítě několik krabiček na jídlo. Pod jednu z nich schovejte několik oblíbených křupek, podporujte dítě ve zvedání krabiček a hledání křupek.
- Rozsypťe před dítě velké knoflíky (pouze pod vaším dohledem!) a podporujte dítě, aby si s nimi hrálo. Tímto způsobem si bude trénovat

K lepšímu poznávání světa je důležité se zašpinit.

pinzetový úchop palcem a ukazovákem. Knoflíky musí být velké, aby je dítě nespolklo!

- VŽDY DOHLÍŽEJTE NA DÍTĚ, POKUD SI HRAJE S MALÝMI PŘEDMĚTY A NENECHÁVEJTE HO PŘI HŘE SAMOTNĚ!
- Prohlížejte si spolu velké výrazné obrázky v knížkách.
- Ukazujte dítěti, jak se tahá za přišitý provázek.
- Schovejte hračku pod deku nebo plínku a ptejte se „KDE JE PANENKA?“, „KDE JE MYŠKA?“, dítě by mělo zkoušet odhalit hračku. Pokud ne, ukažte mu, jak to má udělat.
- Při koupání mačkejte namočenou houbu nebo žínku a podporujte dítě, aby to zkoušelo také.
- V tomto věku ho často více zajímají věci denní předměty kolem něj než barevné hračky. Můžete mu k bubnování dát vařečku a papírovou krabici, toto děti většinou velmi baví. Plastové misky nebo krabičky můžete použít pro přesýpání balónek, křupek nebo přelévání vody.

Prohlížejte si spolu velké výrazné obrázky v knížkách.

- Prohlížejte si knížku se zvířátky a říkejte zvuky zvířat „MŇAU“, „BĚĚ“, „MĚĚ“ apod.
- Vaše dítě již vydává mnoho zvuků. Baví ho jejich opakování. Nesoustřeďte se pouze na mluvení, ale ukazujte dítěti také spoustu zvuků. Můžete si také namalovat ústa výraznou rtěnkou, to mu usnadní koncentraci na vaše ústa. Když říkáte slova jako „BÁC“, „BUM“, dotýkejte se svých úst rukama dítěte. Při vyslovování slabik jako např. „BA“, „BO“, „BU“, „BE“, „BY“, „VA“, „VO“, „VU“, „VE“, „VY“, „DA“, „DO“, „DU“, „DE“, „DY“, přiložte ruku dítěte na svůj krk, aby mohl vnímat vibrování hlasivek. Můžete si ho v tu chvíli také více přitulit k sobě.
- Ať si dítě hraje současně se zvuky, např. „BÁC“, když hází hračku do krabice, „KULULU“, když kurtálí míč, „HAM“, když jí atd.
- Používejte nyní jednoduchá slova, skládejte krátké věty, např. „MIMI JE“, „DEJ MÍŠU“, „MÍŠA UDEĽAL BÁC“ atd.
- Můžete před sebou tlačit malou lehkou židli, velký míč nebo kočárek. Ukažte dítěti, jak tlačit předměty a posouvat je před sebou.
- Vezměte si oblíbenou plyšovou hračku dítěte a ukazujte na ní, kde je oko, ucho, hlava atd. a motivujte dítě k tomu samému „UKAŽ, KDE MÁ MÍŠA OKO“ atd.
- Zpívejte dítěti písničky, nejlépe často stejné, aby je poznávalo. Můžete zpívat o dítěti, kde má hlavu, nosík, o tom, co děláte atd.
- Hodně si spolu „povídejte“, vytvářejte dialog, opakujte slabiky nebo krátká slova, která vyslovilo. Odměňujte každý pokus dítěte o zvuk, který má nějaký význam.

Autoři:

Mgr. A. Kejíková, neurologoped, certifikovaná NDT Bobath terapeutka, KLR FNO

L.Jůzová, fyzioterapeut, certifikovaná NDT Bobath terapeutka, KLR FNO

MUDr. I. Chmelová, Ph.D., MBA, přednostka KLR FNO

ISBN 978-80-88159-43-8

Kontakt:

FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA

KLINIKA LÉČEBNÉ REHABILITACE

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava

www.fno.cz/klinika-lecebne-rehabilitace